Könyvajánló

Buda Béla: Szenvedélyeink. *Bp. Sub-Rosa Kiadó, 1995. 88 oldal (Az egészséges életért), 267 Ft*

A szenvedélybetegségek (alkohol- és drogfüggőség, dohányzás, kényszeres viselkedésformák stb.) állnak az ismeretterjesztő kötet középpontjában, amely rövid terjedelme ellenére óriási ismeretanyagot ölel fel. Tisztázza a tárgykörhöz kapcsolódó alapfogalmakat (a hozzászokást, a szenvedély kialakulásának pszichológiai fogalmait stb.); a függővé válás testi és lelki hajlamosító tényezőit (genetika, szociális minta, lélektani hajlamosság); a hozzászokás kialakulásának folyamatát és a szenvedélyek lélektani hatótényezőit (szorongás- és gátlásoldás, élénkítés stb.). Külön fejezet tekinti át a különböző szenvedélyformák egyedi sajátosságait meghatározó kulturális hátteret és az egészségügyi, társadalmi következményeket. Kiemelkedő értéke a kötetnek, hogy a „kórrajz" mellett a gyógyulás, a segítés, a terápia lehetőségét is felmutatja, és hogy a megelőzési lehetőségek számbavételekor hangsúlyosan foglalkozik a fiatal korosztállyal. A téma legfontosabb fogalmainak magyarázatát nyújtó kislexikon és a szenvedélybetegségeket gyógyító és segítő intézmények országos címjegyzéke zárja a kötetet.

Finkey Ferenc (1870–1949) Emlékkönyv. Szerkesztette: Szathmáry Béla. *Sárospatak, Jogászok a Kultúráért Alapítvány, 1995. 210 oldal*

A könyv az 1995. október 13-án, Sárospatakon megtartott Finkey-emlékülés anyagát tartalmazza.

A szerzők – neves elméleti és gyakorlati szakemberek – a 20. század végének magyar büntetőjogi tudományát reprezentálva mutatják be mindazon területeit a jognak, amelyekben Finkey Ferenc maradandót alkotott.

Horváth Tibor tanulmánya átfogó ismertetést ad Finkey munkásságáról. *Nagy Ferenc* Finkey egykori szegedi munkásságáról írt a kötetbe. *Földvári József* Finkey bűnhalmazattanát, *Király Tibor* pedig Finkeynek a büntetőeljárási jogról alkotott nézeteit választotta dolgozata témájául. *Tari Ferenc* tanulmánya Finkey börtönügyi munkásságát elemzi. *Györgyi Kálmán* Finkey koronaügyészi működésével, *Kopp László* Finkeynek Sárospatakon kifejtett tevékenységével foglalkozik. A kötetet Finkey Ferenc műveinek jegyzéke (összeállította: *Ködöböcz József*), valamint képek és dokumentumok zárják.

Keményné Pálffy Katalin: Bevezetés a pszichológiába. 4. kiadás, *Bp. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995. 152 oldal, 692 Ft*

A főiskolai tankönyv pedagógusképző intézmények számára készült, de jól hasznosítható más, pszichológiát oktató főiskolákon, így a Rendőrtiszti Főiskolán is.

A könyv újdonsága, hogy szakít a korábbi, immár hagyományosnak mondható tudománytani rendszerrel, felépítéssel (az általános, fejlődés- és pedagógiai pszichológia egymásutánjával), s az ennek megfelelő „hagyományos" témakezeléssel. A kötet (mint a címe is mutatja) csupán bevezetés a pszichológiai tanulmányokba, nem foglalja magában mindazt, ami a pedagó-

gusképzés során a pszichológiából szükséges. A szerző arra törekedett, hogy korszerű, a pedagógiai gyakorlathoz minél közvetlenebbül kapcsolódó témaköröket dolgozzon fel, amelyek ugyanakkor alapozó jellegűek, s alkalmasak arra, hogy felkeltsék az érdeklődést, fokozzák a hallgatók ön- és társismereti igényét. Ezért kerültek egymás mellé a szociálpszichológia, a személyiség-pszichológia, az általános és neveléslélektan különböző témakörei (Mit nyújthat a pszichológia az érdeklődőknek?; A személyiség; Egyén és csoport; Státus és szerep; A csoport; A tanulás; A motiváció).

Marczell István: Korunk réme, az AIDS. *Bp. SubRosa Kiadó, 1995. 96 oldal (Az egészséges életért) 267 Ft*

Az egészségügyi ismeretterjesztő sorozat kötete az alig húszesztendős múltra visszatekintő, ám jelenleg gyógyíthatatlan és szinte megállíthatatlan betegséggel, az AIDS-szel és annak valamennyi – a laikusokat érintő – vonatkozásával foglalkozik. A szerző, természetesen, nem riogatni akarja az olvasókat – noha megrendítő esetleírásokat, drámai kórtörténeteket is belesző munkájába –, hanem figyelmeztetni. A könyv előbb röviden áttekinti mindazokat az elméleti tudnivalókat, amelyek a fertőző betegség földrajzi, infektológiai és pszichológiai jellemzőihez tartoznak, majd – nagyobb hányadában – gyakorlati tanácsok sokaságával szolgál: hogyan lehet védekezni a fertőzés ellen az intim együttlétek alkalmával, hogyan védhető ki az AIDS mint foglalkozási ártalom, miként fogadja – taszítja ki – a társadalom a fertőzött személyt, hogyan lehet ellene tenni a hadseregen és a szociálisan hátrányos helyzetű rétegek között, és végül: milyenek a kilátások a jövőre nézve. A könyv az AIDS-segély gyakorlati tudnivalóinak (tanácsadók, vizsgáló intézmények címei, telefonszámai stb.) felsorolásával ér véget.

Menyhay Imre: Vezetés. Nevelés. Neurózis. Társadalmi valóságok, szükségletek és szükségletkielégítés. *Bp. Aula Kiadó, 1995. 1744 oldal 1064 Ft*

A társadalompszichológia sajátos megközelítését, nemzetközi vonatkozásban is figyelmet keltő koncepcióját adja elő Menyhay Imre monográfiája.

A szerző minden eddigi kísérletnél alaposabban foglalkozik a psziché, az individuális lelki élet és lelki reakciók társadalmi és kulturális beágyazottságával, azoknak a neurózisoknak a kialakulásával, amelyek a társadalmi konfliktusokból, kiváltképp a századvégi fejlett társadalmak mechanizmusainak hatásténye zőiből erednek. A neurózis szerepe régóta foglalkoztatja a pszichológusokat, pszichiátereket, orvosokat egyaránt, de kevés az olyan szakember, aki kiterjesztené a kérdéskört a társadalomra mint rendszerre, s a közgazdasági, pszichológiai, szociológiai összefüggéseket együttesen kezelné. A szerző a neurotizálódás okait a túlságosan magas követelményekben, a vezetési és nevelési magatartás túlzott szigorában keresi, ami semmi esetre sem azonos a szabadosság elvének előtérbe helyezésével. A neurotikus társadalom, amely az emberiség kipusztulásának vízióját is megjeleníti – a szerző szerint –, gyógyítható.

Munkajogi elvi határozatok, 1970–1994. Munkajog a bírósági döntések tükrében. *Bp. HVG–ORAC Kiadó, 1995. 1–2. kötet, 102 oldal (Civilisztikai Döntvénytár), 8736 Ft*

A hatalmas – több mint ezer oldalas – mű tíz fejezetben tárgyalja az 1970 és 1994 közötti, munkajoggal kapcsolatos bírósági döntéseket.

A mű nagy jelentőségű minden olyan gyakorlati szakember számára, aki munkajoggal foglalkozik, hiszen a Munka törvénykönyve paragrafusainak értelmezéséhez és – főként – alkalmazásához kaphat segítséget.

A *Bevezető rendelkezések* című fejezet a jog rendeltetésszerű gyakorlásával, a hátrányos megkülönböztetés tilalmával, az érvénytelenség és az elévülés kérdéseivel, *A munkaügyi kapcsolatok* című rész a szakszervezetekkel foglalkozik. A munkaviszony című fejezet a munkaviszony létesítésével, módosításával, megszűnésével és megszüntetésével kapcsolatos ügyeket tárgyalja. A munkavégzésről szóló negyedik fejezet a munkavégzés szabályaival és a tanulmányi szerződésekkel foglalkozik. A munkaidő és a pihenőidő című fejezetet követően *A munka díjazása* című rész a munkabérrel, a költségtérítéssel, a munkabér védelmével és a szociális juttatásokkal kapcsolatos ügyeket veszi sorra. *A fegyelmi felelősség* című fejezetnek a fegyelmi vétség, a fegyelmi büntetések, a fegyelmi eljárás és a bírósági eljárás a tárgya. A nyolcadik és kilencedik fejezet a munkavállaló és a munkáltató kártérítési felelősségéhez kapcsolódó ügyeket tartalmazza. A mű utolsó fejezete a munkaügyi jogvitákkal foglalkozik.

Zsolnai József: Az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia. *Bp. ÉKP Központ–Holnap Kkt.–Tárogató Kiadó, 1995. 269 oldal, 1105 Ft*

A Zsolnai név – és a hozzá kapcsolódó pedagógiai módszer – a magyar nevelésügyben fogalom. A szerző saját nyelvi, irodalmi és kommunikációs programjának reális, pedagógiai megvalósítását elszánt következetességgel küzdötte ki a hetvenes és nyolcvanas években. A Zsolnai-módszernek ma már igen sok híve és alkalmazója van, a nevelőképzésben is sok helyütt tanítják. Általános tapasztalat, hogy a Zsolnai-módszer jól alkalmazható a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásában.

A kiadvány egy nagyobb – később kötetekben kiteljesedő – sorozat része. Az értékközvetítés és képességfejlesztő célok elméleti és tervezési-szervezési megközelítését adja benne Zsolnai. Először a filozófiai jellegű (társadalom- és nyelvtudományi) diszciplínák megalapozó szempontjait összegzi, majd pedagógiájának belső tagozódását követve iskolapedagógiai részletkérdésekkel foglalkozik. A művet részletes irodalomjegyzék egészíti ki.

(Válogatás az IM Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság Szakkönyvtára szerzeményeiből.)